

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DLA STOLARKI OKIENNEJ W PAŁACU W TERESINIE

Autorzy programu: Marta Bobek
 Weronika Maciejaszek
 Rafał Maciejaszek

Kraków, marzec 2025

SPIS TREŚCI

I.	KARTA IDENTYFIKACYJNA OBIEKTU	3
II.	HISTORIA OBIEKTU	4
III.	OPIS OBIEKTU	10
IV.	BUDOWA TECHNOLOGICZNA	10
V.	STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ	11
VI.	WNIOSKI I ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH	12
VII.	PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH	14
VIII.	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	16

Poniższy Program prac konserwatorskich chronią prawa wynikające z ustawy o prawie autorskim. Opracowanie nie może być w całości lub w części przepisywane, przerysowywane, uzupełniane, kopiowane lub odstępione komukolwiek bez pisemnej zgody autora.

Opracowanie powstało na zlecenie: Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników, ul. Stanisława Moniuszki 1A, 00-0014 Warszawa, NIP 5260015277.

Jednostka opracowująca: IMPENSA Estimate Sp. z o.o., ul. Pękowicka 21/5, 32-087 Zielonki, NIP 5130276186.

I. KARTA IDENTYFIKACYJNA OBIEKTU

RODZAJ: stolarka okienna drewniana

DATOWANIE: lata 30. XX wieku

LOKALIZACJA: pałac w Teresinie
aleja Księdza Druckiego-Lubeckiego 1, 96-515 Teresin

TECHNIKA: okna skrzynkowe/ościeżnicowe, dwuskrzydłowe,
drewniane, malowane

REJESTR ZABYTKÓW: zespół pałacowo-parkowy wpisany do rejestru zabytków
nieruchomych pod nr 612/62 decyzją z 04.06.1962 r.

**WCZEŚNIEJSZE
KONSERWACJE (LUB
RENOWACJE):** TAK

**WCZEŚNIEJSZE
DOKUMENTACJE:** NIE

II. HISTORIA OBIEKTU

Pałac z oficyną

Pałac w Teresinie został wzniesiony pod koniec XIX w. przez Mieczysława Epsteina, warszawskiego finansistę. Był to drugi pałac na tym miejscu — pierwszy zbudował jego ojciec, Herman Epstein, według projektu Adolfa Loewego. Nowy pałac zaprojektował François Arveuf, który zdecydował się rozebrać dawny budynek do fundamentów, pozostawiając jedynie sklepione piwnice. Oficyna, wzniesiona ok. 1850 r. przez Adolfa Loewego dla rodziny Epsteinów, została połączona z nowym pałacem w latach 1896–1900 krytą galerią. W 1909 roku rezydencję przejęła rodzina Druckich-Lubeckich. W 1913 roku w parku znaleziono ciało zamordowanego księcia Władysława Druckiego-Lubeckiego. Po parcelacji majątku w 1927 roku część ziem przekazano franciszkanom z pobliskiego Niepokalanowa. Podczas II wojny światowej pałac był zajmowany przez oficerów Luftwaffe, lecz nie został zniszczony. Po wojnie obiekt upaństwowiono. W oficynie do końca lat 80. XX w. mieściły się biura Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr Kierowniczych Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych. W 1993 roku właścicielem kompleksu pałacowego i otaczającego go parku został Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników (FSUSR). Pałac był przez wiele lat wynajmowany KRUS-owi, który wykorzystywał go na ośrodek szkoleniowo-rehabilitacyjny. W latach 1993-1996 przeprowadzono gruntowny remont. W latach 2014–2016 wykonano kolejny remont, a od 2017 ośrodek rehabilitacyjny zakończył działalność.

Stolarka okienna

Pierwotna stolarka okienna pałacu w Teresinie, widoczna na zdjęciu z lat 1914–1915, charakteryzowała się dużym zróżnicowaniem podziałów skrzydeł i bogactwem detalu, zgodnie z historyzującym charakterem architektury pałacu. Najstarsze fotografie dokumentują obecność stolarki okiennej o typie ościeżnicowym, z zewnętrznymi skrzydłami otwieranymi na zewnątrz. Tego rodzaju konstrukcje były powszechnie stosowane od XVIII do początków XX wieku i charakteryzowały się brakiem jednej wspólnej ramy dla skrzydeł wewnętrznych i zewnętrznych. Zewnętrzne skrzydła osadzone były w ościeżnicy, natomiast wewnętrzne – w glifie okiennym. Na fotografii z lat 1935–1939 widoczne są istotne zmiany w obrębie stolarki okiennej pałacu. Okna mają jasne ramy (prawdopodobnie białe) i uproszczony podział szyb, składający się z dwóch kwater bez dekoracyjnych szprosów. Możliwe, że doszło wówczas do wymiany stolarki na nową, o prostszej formie, zgodnej z obowiązującą wówczas estetyką, lub też do częściowego

przekształcenia istniejących okien poprzez usunięcie szprosów i wprowadzenie jednolitych przeszkleń oraz zmianę kolorystyki ram.

Współczesna stolarka, zachowana do dziś, jest kontynuacją tej formy wprowadzonej najpewniej w latach 30. XX wieku. Pomimo modernizacji, zachowuje układ otwierania skrzydeł oraz ogólną strukturę wizualną w elewacji, choć obecnie ramy są malowane na biało, a detale uproszczone względem historycznego oryginału.

Należy podkreślić, że archiwalne fotografie nie dokumentują wyglądu stolarki w oficynie. Z uwagi na ogólną logikę prowadzonych prac remontowych i założenia estetycznej spójności zespołu, można z ostrożnością przyjąć, że stolarka w oficynie była wymieniana lub modyfikowana równolegle ze stolarką pałacową.

Obserwacja zachowanych współcześnie okien, m.in. na podstawie fotografii szczegółowej, wskazuje na obecność stolarki wyposażonej w pakiety szybowe zespolone (dwuszybowe), które zaczęły być szeroko stosowane dopiero od lat 90. XX wieku. Rozwiązanie to, obce wcześniejszym systemom skrzynekowym, jednoznacznie wskazuje na częściową wymianę okien w tym okresie. Zachowana forma i otwieranie skrzydeł odwzorowują układ wcześniejszy, jednak zastosowanie nowoczesnych pakietów szklenia potwierdza, że przynajmniej część stolarki została wymieniona w ramach modernizacji, zapewne podczas prac remontowych prowadzonych pod koniec XX wieku.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA STOLARKI OKIENNEJ W PAŁACU W TERESINIE

1. Pałac w Teresinie w latach 1914-1915. Widoczne malowanie stolarki w odcieniach ciemnych oraz w części parterowej podział na mniejsze pola za pomocą szprosów.

Źródło: Zdjęcie z albumu "Die 5. Reserve-Division im Weltkrieg; 300 Bilder aus Belgien, Polen, Litauen und Frankreich", 1918. Podpisane jako kwatera sztabu dywizji.

2. Fragment elewacji frontowej pałacu w Teresinie w latach 1935-1939. Stolarka otworowa malowana na biało, ze zmienionymi podziałami. Źródło: zbiory Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA STOLARKI OKIENNEJ W PAŁACU W TERESINIE

3. Widok ogólny na pałac oraz arkady, lata 60.-70. XX w.

Źródło: pocztówka wyd. przez Biuro Wydawniczo-Propagandowe, 1974 r., podpis: Teresin, Ośrodek Szkolenia Rolniczego, fot. I Skarżyńska

4. Widok ogólny na elewację frontową pałacu, rok 2012. Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, fot. fot. B. Modrzewski

Bibliografia

- S. Ikonow, A. Kurpis, M. Ładykowski, N. Najmowicz, Ewidencja parku w Teresinie, Warszawa 1977.
- J. Tajchman, *Stolarka okienna w Polsce. Rozwój i problematyka konserwatorska*, „Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Studia i Materiały”, Seria C, t. V, Warszawa 1990
- T. S. Jaroszewski, W. Baraniewski, Pałace i dwory w okolicach Warszawy, Warszawa 1992.
- T. S. Jaroszewski, W. Baraniewski, Po pałacach i dworach Mazowsza. Przewodnik, część I, Warszawa 1997.
- J. Lewicki, Zabytkowe okna. Metody badań i konserwacji; „Ochrona Zabytków” 1998, nr 3, s. 273-293
- Katalog polskich zamków, pałaców i dworów,
<http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/3711/Teresin/>, dostęp: 15.03.2025.
- T. Krzyżak, Tajemnica śmierci księcia, <http://www.uwazamrze.pl/artukul/999676/tajemnica-smierci-ksiecia>, dostęp: 15.03.2025
- P. Libicki, M. Libicki, Dwory i pałace wiejskie na Mazowszu, Poznań 2009.
- H. Lisińska, T. Banaszek, Galeria pałacowa w Teresinie [karta ewidencyjna tzw. biała], 1991
- H. Lisińska, T. Banaszek, Oficyna pałacowa w Teresinie [karta ewidencyjna tzw. biała], 1991.
- H. Lisińska, T. Banaszek, Pałac w Teresinie [karta ewidencyjna tzw. biała], 1991.
- Mazowsze. Serce Polski. Oficjalny portal turystyczny Mazowsza, <http://mazowsze.travel/co-zwiedzic/zamki-palace-i-dwory/item/168-teresin>, dostęp: 15.03.2025
- M. Omilanowska, Polska. Pałace i dwory, Warszawa 2005.
- J. Żabicki, Leksykon zabytków architektury Mazowsza i Podlasia, Warszawa 2010.

III. OPIS OBIEKTU

Stolarka okienna w pałacu i oficynie cechuje się prostą, dwuskrzydłową konstrukcją. Są to okna rozwieralne, o układzie skrzynkowym, otwierane częściowo na zewnątrz, częściowo do wewnątrz, osadzone w ceglanych ścianach o znacznej grubości. Rozmieszczenie i proporcje otworów okiennych są regularne i zgodne z osiową kompozycją elewacji. Widoczne są pewne różnice między poszczególnymi partiami budynków – okna w pomieszczeniach reprezentacyjnych są wyższe i szersze, natomiast w oficynie występują mniejsze i skromniejsze formy. Ramy są malowane na biało, o uproszczonym detalu, z podziałem skrzydeł na dwie główne kwatery. Część stolarki została zachowana w niezmienionej formie od lat 30. XX wieku, a część – zwłaszcza w partiach przyziemia – wymieniona podczas remontów, prawdopodobnie w latach 90. XX wieku.

IV. BUDOWA TECHNOLOGICZNA

Okna wykonane są z drewna (prawdopodobnie sosnowego lub świerkowego) malowanego kryjąco. Skrzydła jednoramowe, osadzone w drewnianej ościeżnicy z prostym profilem, zawieszone na zawiasach czopowych. Część okien – szczególnie tych wymienionych w okresie powojennym – wyposażona jest w pakiety szyb zespolonych (dwuszybowych), co pozwala identyfikować je jako stolarkę wykonaną w technologii przemysłowej, typowej dla końca XX wieku. Okna starsze zachowują cechy zewnętrzne stolarki z lat 30., jednak mogą być wtórnie przeszklone lub częściowo przekształcone.

Widoczne są też różnice w detalach konstrukcyjnych: w niektórych skrzydłach zachowano prosty zamek centralny, w innych – zastosowano współczesne okucia rozwierno-uchylne. Połączenia naroży skrzydeł są wykonywane na czopy klejone, bez widocznych elementów metalowych. Sposób osadzenia szyb (na uszczelkach lub przy użyciu kitu szklarskiego) różni się w zależności od okresu wykonania. W części okien widoczne są również dodatkowe uszczelki montowane wtórnie w celu poprawy szczelności.

V. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stolarka okienna w pałacu i oficynie w Teresinie zachowana jest w stanie zróżnicowanym, zależnym zarówno od wieku poszczególnych elementów, jak i stopnia ich eksploatacji oraz warunków środowiskowych. W wielu przypadkach okna funkcjonują wciąż w pierwotnych miejscach osadzenia, jednak zarówno ich elementy konstrukcyjne, jak i warstwy wykończeniowe noszą liczne ślady zużycia. W najgorszym stanie znajdują się okna przyziemia w części pałacowej.

W skrzydłach i ościeżnicach występują powszechnie:

- spękania i rozwarstwienia drewna, zwłaszcza w dolnych częściach,
- łuszczące się i odspojone warstwy malarskie,
- ubytki materiału na narożach oraz w strefach przylegających do parapetów,
- zawilgocenia i przebarwienia drewna,
- miejscowe oznaki rozwoju grzybów pleśniowych.

W kilku przypadkach zaobserwowano również nieszczelności w osadzeniu szyb, wypaczenia skrzydeł oraz trudności w zamykaniu. Okna wyposażone w pakiety dwuszybowe wykazują lepszą szczelność, lecz ich rama nośna często traci estetykę ze względu na miejscowe uszkodzenia powłok lakierniczych.

Do głównych przyczyn zniszczeń należy zaliczyć:

1. Wieloletnią ekspozycję na czynniki atmosferyczne, w tym zmienne temperatury i wilgotność – szczególnie szkodliwe dla dolnych partii skrzydeł.
2. Brak bieżącej konserwacji – wiele okien nie było regularnie zabezpieczanych lub malowanych, co przyczyniło się do degradacji warstw ochronnych i powierzchni drewna.
3. Naturalne procesy starzeniowe drewna – osłabienie struktury włókien, mikropęknięcia i kurczenie się materiału.
4. Nieprawidłowe użytkowanie lub modyfikacje techniczne, np. prowizoryczne uszczelnienia, montaż wtórnych okuć lub nieumiejętna wymiana szyb.
5. Nieszczelności i mostki termiczne – powodujące kondensację pary wodnej, co skutkuje zawilgoceniem i późniejszym rozwojem mikroorganizmów.

VI. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA PRAC KONSERWATORSKICH

Zakres planowanych prac

Planowane działania konserwatorskie obejmują kompleksową ocenę i interwencję w obrębie stolarki okiennej pałacu i oficyny w Teresinie. Celem prac jest zachowanie maksymalnej ilości autentycznej substancji zabytkowej oraz przywrócenie prawidłowej funkcji użytkowej i estetycznej okien. Prace będą prowadzone selektywnie – w zależności od stanu zachowania poszczególnych okien – i obejmą zarówno elementy drewniane, jak i okucia oraz przeszklenia. W miejscach zdegradowanych przewiduje się wykonanie niezbędnych uzupełnień, rekonstrukcji lub wymian zgodnych materiałowo i formalnie z pierwotnymi rozwiązaniami.

Poprawa stanu technicznego

Podstawowym celem interwencji jest poprawa stanu technicznego okien poprzez:

- stabilizację i zabezpieczenie elementów nośnych konstrukcji (ościeżnice, skrzydła),
- usunięcie warstw zdegradowanych powłok malarskich,
- wykonanie uzupełnień ubytków drewna (flekowanie),
- wymianę zdegradowanych szyb przy zachowaniu pierwotnych podziałów,
- usprawnienie działania okuć i poprawę szczelności stolarki (uszczelnienia tradycyjne lub dyskretnie, np. pióra filcowe lub silikonowe),
- zabezpieczenie całości powierzchni nowymi warstwami ochronnymi na bazie materiałów historycznie i technicznie odpowiednich.

Minimalna ingerencja i zgodność materiałowa

Zasady prowadzenia prac opierają się na zasadzie minimalnej ingerencji. Każdy element będzie analizowany indywidualnie, a ingerencja zostanie ograniczona do niezbędnego zakresu, przy pełnym poszanowaniu oryginalnej struktury. Materiały używane podczas konserwacji będą zgodne z pierwotnie stosowanymi, tj. drewno iglaste (sosna lub świerk), tradycyjne okucia stalowe, kitu szklarskie lub uszczelki wkomponowane w sposób nie zaburzający zabytkowego wyrazu. Wszelkie nowe elementy będą odpowiednio oznakowane w dokumentacji i wykonane w sposób odwracalny, jeśli tylko pozwala na to technologia.

Spójność estetyczna i ekspozycja walorów historycznych

Oprócz wymiaru technicznego, prace konserwatorskie mają na celu przywrócenie spójności estetycznej stolarki w całym zespole pałacowo-parkowym. Okna w elewacjach frontowych oraz reprezentacyjnych wnętrzach powinny zachować jednolitą formę stylistyczną

Nadzór

Prace konserwatorskie powinny być realizowane pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, który zadba o zgodność działań z zasadami ochrony zabytków oraz zapewni ich najwyższą jakość.

VII. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

WYKONANIE DOKUMENTACJI OPISOWEJ, RYSUNKOWEJ I FOTOGRAFICZNEJ STANU ZACHOWANIA, PRZEPROWADZONYCH ZABIEGÓW I STANU OBIEKTU PO KONSERWACJI

1. Opracowanie dokumentacji opisowej zgodnie ze schematem dokumentacji konserwatorskiej udostępnianym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.
2. Wykonanie dokumentacji fotograficznej na wszystkich etapach prac. Należy uwzględnić i podkreślić wszystkie zmiany do programu prac wprowadzone w toku prac konserwatorskich.
3. Sporządzenie dokumentacji powykonawczej.

PRACE KONSERWATORSKIE PRZY STOLARCE OKIENNEJ

1. Oczyszczenie powierzchni stolarki z zabrudzeń atmosferycznych, kurzu i osadów za pomocą łagodnych środków czyszczących, np. All Natural Wood Cleaner (Rubio Monocoat) lub roztworu szarego mydła.
2. W miejscach zawilgocień i oznak działalności mikroorganizmów – punktowe zastosowanie środka np. Remmers Adolit BQ30 do dezynfekcji biologicznej powierzchni drewnianych.
3. Ostrożny demontaż wybranych skrzydeł na czas wykonania prac konserwatorskich.
4. Ostrożne usunięcie wtórnych, nieestetycznych powłok malarskich:
 - mechanicznie (szlifowanie ręczne lub oscylacyjne),
 - chemicznie – np. środkiem Remmers AGE, Scalpex NW (Noxan) – przeznaczonymi do usuwania farb z drewna.
5. Wymiana zniszczonych fragmentów poprzez flekowanie drewna za pomocą elementów z litego drewna, zgodnie z oryginalnym materiałem stolarki. Łączenia wykonane tradycyjną metodą na czopy, pióro-wpust lub wpusty klinowe. Należy używać klejów klasy D4 odpornych na wilgoć, np. Kleiberit 501.0.
6. Szpachlowanie drobnych ubytków, pęknięć, wżerów za pomocą szpachli stolarskiej, np. Otto Holzpaste lub Aqua Muroseal (Remmers), z dodatkiem pyłu drzewnego.
7. Zabezpieczenie biologiczne i gruntowanie poprzez zastosowanie impregnatu grzybo- i owadobójczego oraz hydrofobowego do drewna – np. HK-Lasur 3w1 Grey Protect (Remmers), który zabezpiecza przed sinizną, grzybami i warunkami atmosferycznymi.
8. Gruntowanie: np. Borma Holzgrundieröl lub inny grunt impregnujący na bazie naturalnych olejów.

9. Malowanie przy zastosowaniu farb nawierzchniowych do stolarki drewnianej o wysokiej trwałości i paroprzepuszczalności np.: Teknos Futura Aqua 40 – półmatowa farba akrylowo-alkidowa do drewna i metalu, zalecana do stolarki okiennej. Kolorystyka zgodna z historycznym stanem zachowania, z zachowaniem białych ram (lub zgodna z ustaleniami konserwatorskimi). Zalecane dwie warstwy nawierzchniowe z lekkim przeszlifowaniem międzywarstwowym.
10. Uszczelnienie połączeń stolarka–mur przy użyciu dedykowanej masy uszczelniającej np.: Remmers Acryl 100
11. Prace przy okuciach, domknięciach, zawiasach:
 - regulacja okuć, domknięć, zawiasów celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania
 - demontaż i oczyszczenie wybranych okuć z korozji przy pomocy szczotek mosiężnych lub delikatnych środków mechanicznych, zabezpieczenie przed korozją (np. impregnatem antykorozyjnym) i ponowny montaż
 - kucia zdekompletowane lub niesprawne powinny zostać uzupełnione kopiami o analogicznym kształcie i materiale, dostosowanymi do charakteru stolarki,
 - w przypadku wtórnych, nieestetycznych okuć, pokrytych wieloma warstwami farby, należy rozważyć ich zastąpienie rozwiązaniami bardziej zbliżonymi do oryginalnych (np. prostymi zasuwami lub uchwytami nawiązującymi do stylistyki lat 30. XX w.)
12. Prace przy przeszkleniach:
 - usunięcie luźnych lub skruszałych mas uszczelniających,
 - korekta osadzenia szyb,
 - osadzenie szyb na kicie szklarskim na bazie oleju lnianego, modyfikowany żywicami syntetycznymi np.: Soudal, Ottoseal Kitt K linseed putty
 - w przypadku wymiany szyb – zastosowanie szkła typu Restover® lub szkła float (dla okien wtórnych), odpowiednio dopasowanego optycznie.

VIII. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Zdjęcie 1. Dolna część okna drewnianego w oficynie, od strony wnętrza, w obrębie skrzydła zewnętrznego. Na zdjęciu widoczne jest zniszczenie warstwy malarskiej i pęknięcia kitu osadzenia szyby. Miejscami farba złuszcza się, a podłoże jest zabrudzone i zawilgocone. Widoczny jest także nalot biologiczny i ciemne plamy na dolnej listwie przyszybowej.

Zdjęcie 2. Zbliżenie na element okuć okiennych – zasuwkę montowaną w dolnej części skrzydła. Widoczne są liczne uszkodzenia powłoki malarskiej, w tym odpryski i przetarcia do metalu, a także nierównomierne nałożenie farby, co sugeruje wtórne, nieprofesjonalne przemalowanie bez odpowiedniego przygotowania podłoża. Obecny stan może wpływać na estetykę, ale także na trwałość elementu – brak zabezpieczenia antykorozyjnego grozi dalszą degradacją metalu.

Zdjęcie 3. Fragment skrzydła okiennego z wyraźnie zdegradowanym kitem osadczym – widoczne są jego spękania, wykruszenia i niestaranna aplikacja. W wyniku utraty przyczepności kitu, szyba porusza się luźno w ramie, co może prowadzić do dalszych uszkodzeń mechanicznych lub wypadnięcia szkła. Widoczne są także lokalne ubytki powłoki malarskiej oraz zabrudzenia przy krawędziach.

Zdjęcie 4. Widok zewnętrzny na dolną partię okna dwuskrzydłowego w przyziemiu pałacu. Widoczne są uszkodzenia powłoki malarskiej, zarysowania i tuszczenie się farby, zwłaszcza w dolnej części skrzydeł. Kit osadczy wokół szyb jest spękany i częściowo wykruszony. Na parapecie blaszanym występują ślady korozji powierzchniowej i silnych zabrudzeń, co może świadczyć o długo utrzymującej się wilgoci.

Zdjęcie 5. Zbliżenie na dolny fragment zewnętrznego skrzydła okna. Widoczne pęknięcia i złuszczenia powłoki malarskiej na dolnej listwie przyszybowej oraz uszkodzony i wykruszony kit szklarski, szczególnie wzdłuż krawędzi.

Zdjęcie 6. Zbliżenie dolnej partii skrzydła okiennego od strony zewnętrznej. Widoczne są zaawansowane uszkodzenia powłoki malarskiej oraz rozwarstwienia drewna w dolnej części ramiaka, świadczące o długotrwałym działaniu wilgoci. Dodatkowo widoczne są ślady korozji biologicznej i ubytki kitu przy osadzeniu szyby.

Zdjęcie 7. Widok dolnej części skrzydeł okiennych od strony zewnętrznej. Zauważalne są liczne uszkodzenia powierzchni drewna, zwłaszcza w strefie naroży oraz łuszczenie się powłoki malarskiej. Na styku elementów widoczna jest erozja krawędzi i miejscowe rozwarstwienie drewna, co wskazuje na długotrwałe zawilgocenie oraz brak skutecznej ochrony przed wodą opadową.

Zdjęcie 8. Fragment dolnej partii skrzydeł drzwi balkonowych w elewacji ogrodowej. Widoczne są zniszczenia powłoki malarskiej na dolnych listwach oraz uszkodzenia drewna wynikające z długotrwałego kontaktu z wilgocią. W obrębie zamka dostrzegalne są także ślady korozji metalowego elementu.

Zdjęcie 9. Fragment progu drzwi balkonowych od strony wnętrza. Widoczne zaawansowane zniszczenia powierzchni stolarki, w tym łuszcząca się i odspojona powłoka malarska, przebarwienia i ślady zacieków po wodzie. Zabrudzenia oraz ślady pleśni w górnej części świadczą o wielokrotnym zalewaniu progu – najpewniej na skutek niesprawnego odwodnienia lub braku spadku posadzki balkonu.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
DLA STOLARKI OKIENNEJ W PAŁACU W TERESINIE

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. JANA MATEJKI W KRAKOWIE
Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
(nazwa jednostki organizacyjnej uczelni)

D Y P L O M

Pan(i) Marta Bobek
(imię i nazwisko)
urodzony(a) dnia 16 listopada 1975 r.
w Zakopanem
odbył(a) studia wyższe magisterskie, 6-letnie
na kierunku Konserwacja i Restauracja
Dzieł Sztuki
w zakresie konserwacji i restauracji
rzeźby
z wynikiem celującym
i uzyskał(a) w dniu 23 marca 2002 r.
tytuł magistra sztuki

[Signature]
Dziekan
Kraków
20. 04. 2002 r.
(nazwa miejscowości)

Nr 5669
(numer dyplomu)

MEN-I-3a SW INTRO-DRUK Keszalin